

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สกง. ๕๖ /๒๕๕๘

เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำเนินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
(Reserve Requirement)

1. เหตุผลในการออกประกาศ

นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ เป็นต้นไป ธนาคารแห่งประเทศไทย (รปท.) จะปรับเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง เพื่อให้สอดคล้องกับวิวัฒนาการของรูปแบบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยนำหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเชิงปริมาณมาปรับใช้กับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำเนินสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR) พร้อมกับยกเลิกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. ๗/๒๕๕๕ เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำเนินสินทรัพย์สภาพคล่อง

สินทรัพย์สภาพคล่องส่วนที่เป็นเงินฝากที่ รปท. เป็นหนึ่งในเครื่องมือการดำเนินนโยบายการเงินที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายการเงินและการบริหารจัดการสภาพคล่องของระบบ รปท. จึงยังคงกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินเงินฝากที่ รปท. ไว้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับหลักเกณฑ์เดิม ทั้งนี้ เงินฝากที่ รปท. สามารถนับเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์สภาพคล่องตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำเนินสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR)

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๘๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ รปท. ออกหลักเกณฑ์การดำเนินเงินฝากที่ รปท. ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามที่กำหนดในประกาศนี้

4. เนื้อหา

4.1 คำจำกัดความ ในประกาศฉบับนี้

“รปท.” หมายถึง ธนาคารแห่งประเทศไทย

“ธนาคารพาณิชย์” หมายถึง ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกราย

“เงินฝาก” หมายถึง เงินฝากระยะรายวันของธนาคารพาณิชย์ที่ รปท.

“เงินสดที่ศูนย์เงินสด” หมายถึง เงินสดที่ศูนย์เงินสดกลางธนาคารพาณิชย์ที่ได้มีการแจ้งรายชื่อศูนย์เงินสดกลางธนาคารพาณิชย์และได้รับอนุญาตจากสายออกบัตรธนาคาร ธนาคารแห่งประเทศไทย

4.2 อัตราการดำเนินฝาก

ธนาคารพาณิชย์ต้องดำเนินฝากเฉลี่ยแล้วไม่ต่ำกว่าร้อยละ 1 ของยอดเงินรับฝาก และเงินกู้ยืมเฉลี่ย โดยยอดเงินรับฝากและเงินกู้ยืม ประกอบด้วย

(1) ยอดรวมเงินรับฝากทุกประเภท

(2) ยอดรวมเงินกู้ยืมจากการออกตัวแลกเงินและตัวสัญญาใช้เงิน ยกเว้น

ตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินเพื่อการกู้ยืมจากสถาบันการเงินภายใต้กฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ย เงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

(3) ยอดรวมเงินกู้ยืมจากต่างประเทศที่ครบกำหนดใน 1 ปีนับแต่วันกู้ และ ยอดรวมเงินกู้ยืมจากต่างประเทศซึ่งอาจชำระคืนหรืออาจถูกเรียกคืนได้ใน 1 ปีนับแต่วันกู้ เว้นแต่เป็น เงินกู้ยืมตามหลักเกณฑ์ที่ รปท. กำหนดไว้ตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

(4) ยอดรวมเงินกู้ยืมที่มีอนุพันธ์แฟ

ทั้งนี้ ยอดเงินรับฝากและเงินกู้ยืมข้างต้นให้นับรวมยอดเงินซึ่งโอนเข้ามาในประเทศไทย จากสาขาหรือสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศที่แสดงอยู่ในบัญชีระหว่างกันด้วย

ในการแปลงค่าเงินรับฝากและเงินกู้ยืมที่เป็นเงินตราต่างประเทศให้ธนาคาร พาณิชย์แปลงค่าทุกสิ้นวัน โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน

ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์มีเงินสดที่ศูนย์เงินสด ธนาคารพาณิชย์อาจนำเงินสดที่ ศูนย์เงินสดมาันบรวมได้เฉลี่ยแล้วไม่เกินร้อยละ 0.2 ของยอดเงินรับฝากและเงินกู้ยืมเฉลี่ย ทั้งนี้ เมื่อ นับรวมกับเงินฝากเฉลี่ยแล้วยอดรวมคงล่าวจะต้องไม่ต่ำกว่าอัตราตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

4.3 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการดำเนินฝาก

4.3.1 เงินฝากที่ต้องดำเนินตาม 4.2 ให้คำนวณจากค่าเฉลี่ยรายปักษ์ของทุกสิ้นวัน เป็นสัดส่วนของค่าเฉลี่ยรายปักษ์ของยอดเงินรับฝากและเงินกู้ยืมทุกสิ้นวันในปักษ์ก่อนหน้า ทั้งนี้ ให้ ถือเอาวันพุธเป็นวันเริ่มต้นของปักษ์ และสิ้นสุดในวันอังคารของอีสส่องสัปดาห์ถัดมาจากวันดังกล่าว (รวมปักษ์ละ 14 วัน) โดยนับวันหยุดทำการรวมเข้าคำนวณด้วย

4.3.2 หากธนาคารพาณิชย์ดำเนินฝากเฉลี่ย โดยเมื่อรวมกับเงินสดที่ศูนย์เงินสด เฉลี่ยส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 0.2 ของยอดเงินรับฝากและเงินกู้ยืมเฉลี่ยแล้ว เกินกว่าจำนวนที่กำหนดตาม 4.2 ธนาคารพาณิชย์สามารถโอนเงินฝากส่วนเกินไปปักษ์ถัดไปได้ไม่เกินร้อยละ 5 ของจำนวนที่ต้อง ดำเนินตาม 4.2 ของปักษ์ที่โอน ทั้งนี้ การโอนเงินฝากส่วนเกินไปปักษ์ถัดไปจะต้องไม่ทำให้เงินฝากเฉลี่ย ในปักษ์ที่โอนต่ำกว่าอัตราที่กำหนด

4.3.3 หากธนาคารพาณิชย์ดำเนินฝากเฉลี่ย โดยเมื่อรวมกับเงินสดที่ศูนย์เงินสด เฉลี่ยส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 0.2 ของยอดเงินรับฝากและเงินกู้ยืมเฉลี่ย และส่วนที่โอนมาจากปักษ์ก่อน หน้าตาม 4.3.2 (ถ้ามี) และ ต่ำกว่าจำนวนที่กำหนดตาม 4.2 ธนาคารพาณิชย์จะต้องดำเนินฝากเฉลี่ย เพิ่มเติมเป็นจำนวน 2 เท่าของส่วนที่ขาดในปักษ์ถัดไป นอกเหนือจากที่ต้องดำเนินตาม 4.2

ทั้งนี้ การดำเนินฝากเฉลี่ยต่ำกว่าจำนวนที่ รปท. กำหนดจะต้องไม่เกิน 4 ปักษ์ ต่อเนื่องกัน

4.3.4 หาก รปท. เห็นว่ามีเหตุจำเป็นที่มิอาจหลีกเลี่ยงได้และเกิดขึ้นเป็นการ ชั่วคราว ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำเนินสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อ รองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio: LCR) รปท. อาจ

พิจารณาให้ร้านการพาณิชย์ดำเนินฝากเฉลี่ยต่ำกว่าจำนวนที่ รปท. กำหนดตาม 4.2 หรือ 4.3 ได้ เป็นรายกรณี ทั้งนี้ รปท. อาจกำหนดให้ร้านการพาณิชย์มีแผนรองรับที่เหมาะสม หรือกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมด้วยก็ได้

4.3.5 หากธนาคารพาณิชย์ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดใดในประกาศนี้ หรือดำเนินการใด ๆ ในทิศทางที่ไม่สอดคล้อง หรือส่งผลในทางลบต่อแนวทางของ รปท. ในการดำเนินนโยบายการเงิน หรือการสร้างเสถียรภาพในระบบการเงินอย่างมีนัยสำคัญ รปท. อาจพิจารณาระงับการทำธุรกรรมกับธนาคารพาณิชย์ดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่ รปท. เห็นสมควร

5. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม 2559 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 21 กันยายน 2558

ประธาน กระทรวง

(นายประสาร ไตรรัตน์วรกุล)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ทีมกลยุทธ์ตลาดการเงิน
โทรศัพท์ 0 2356 7529-31

หลักเกณฑ์การนับเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ
(ตามนัยข้อ 4.2 (3) ของประกาศนี้)

เงินกู้ยืมในกรณีดังต่อไปนี้ถือเป็นเงินกู้ยืม ซึ่งต้องดำเนินฝากที่ รบพ. ในแต่ละกรณี ดังนี้

1. เงินกู้ยืมจากต่างประเทศ หมายถึง เงินกู้ยืมจากบุคคลธรรมชาติ ไม่มีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาหรืออยู่ในต่างประเทศ หรือจากนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศและมีได้อยู่ในประเทศไทย เช่น ธนาคารและสถาบันการเงินอื่นในต่างประเทศ รัฐบาล องค์กรของรัฐ องค์กรระหว่างประเทศ บริษัทจำกัด สหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งสาขาหรือสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศที่เป็นนิติบุคคลเดียวกันด้วย โดยเป็นเงินกู้ยืมที่ครบกำหนดใน 1 ปีนับแต่วันกู้ หรือเงินกู้ยืมจากต่างประเทศซึ่งอาจชำระคืนหรืออาจถูกเรียกคืนได้ใน 1 ปีนับแต่วันกู้ ทั้งที่สำนักงานในประเทศไทยเป็นผู้กู้ยืมจากต่างประเทศเองโดยตรง หรือกู้ยืมผ่านสาขาหรือสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศที่เป็นบุคคลเดียวกันซึ่งแสดงอยู่ในบัญชีระหว่างกัน ยกเว้นเงินกู้ยืมเพื่อการนำเข้าและส่งออก และเงินเบิกเกินบัญชีกับนิติบุคคลอื่น แต่ให้รวมเงินเบิกเกินบัญชีจากสาขาหรือสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศด้วย

2. เงินกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ที่กู้ยืมจากต่างประเทศตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป โดยมีเงื่อนไขดังต่อไปนี้ กู้ยืมว่าจะมีการผ่อนชำระคืนเงินกู้ยืมบางส่วนคืนต่างประเทศเป็นจวด ๆ (Installment) ในช่วง 1 ปีนับแต่วันกู้ยืมนั้น ให้ดำเนินฝากเฉพาะเงินกู้ยืมส่วนที่มีระยะเวลาชำระคืนก่อนครบ 1 ปีตั้งแต่วันกู้ยืมเท่านั้น

3. เงินกู้ยืมจากต่างประเทศระยะเวลาตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปที่มีเงื่อนไขให้เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกชำระคืน ก่อนกำหนดได้ หากเป็นเงื่อนไขเรียกชำระคืนกรณีที่เกิดการผิดนัด (Event of Default) ซึ่งได้定義อย่างชัดเจนว่าเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้กู้เองไม่ต้องดำเนินฝาก ส่วนเงื่อนไขเรียกชำระคืนในกรณีที่เกิดจากความไม่สงบในเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยหรือเงื่อนไขในทำนองเดียวกันซึ่งเกี่ยวเนื่องกับความผันผวนทางการเมือง (Country Risk หรือ Sovereign Risk) ของประเทศไทยต้องดำเนินฝาก เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

3.1 เงื่อนไขเรียกชำระคืนได้เมื่อมีการยึดสินทรัพย์ หรือรายได้บางส่วนหรือทั้งหมดของผู้กู้ มาเป็นของรัฐ (Nationalization)

3.2 การประกาศห้ามหรือระงับชำระหนี้โดยรัฐบาล ซึ่งจะทำให้รัฐบาลไทยหรือผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ (Moratorium)

3.3 การที่ประเทศไทยยกเลิกการเป็นสมาชิกของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)

3.4 สำหรับกรณีเงื่อนไขของสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนตามดุลยพินิจของผู้ให้กู้ เช่น เงื่อนไขเรียกชำระคืนได้เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในประเทศไทยทางเศรษฐกิจการเงินหรือการเมือง หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือออกข้อบังคับระเบียบหรือกฎหมายที่ใด ๆ ของทางการที่อาจส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของสัญญาภัยหรือมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ เป็นต้น นั้น จะต้องดำเนินฝาก ดังนี้

(1) กรณีมีเงื่อนไขที่ผู้ให้กู้สามารถเรียกให้ชำระคืนในช่วง 1 ปีนับแต่วันกู้นั้น จะต้องดำเนินฝากสำหรับเงินกู้ยืมในช่วง 1 ปีแรก หลังจากนั้นแล้วไม่ต้องดำเนิน

(2) กรณีมีเงื่อนไขที่ผู้ให้กู้สามารถเรียกให้ชำระคืนต่อเมื่อพ้นช่วง 1 ปีนับแต่วันกู้ยืม แล้ว สถาบันการเงินผู้กู้ไม่ต้องดำเนินฝากสำหรับเงินกู้ยืมดังกล่าว